

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 36/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verontilityslain 12 ja 12 d §:n sekä tuloverolain 124 ja 124 a §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä lokakuuta 2014 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi verontilityslain 12 ja 12 d §:n sekä tuloverolain 124 ja 124 a §:n muuttamisesta (HE 180/2014 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Merja Taipalus, valtiovarainministeriö
- veroasiantuntija Jukka Hakola, Suomen Kuntaliitto.

Kirjallisen lausunnon on antanut
— Kirkkohallitus.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi verontilityslain ja tuloverolain säännöksiä, jotka koskevat veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksia ja väliaikaisesti sovellettavaa jako-osuutta verovuodelle 2015.

Jako-osuuksien muutoksilla kompensoitaisiin kunnille ja seurakunnille yhteisöverotukseen tehtävistä veroperustemuutoksista aiheutuvat verotuottomuutokset. Lisäksi kunnille kompensoitaisiin pitkäaikaistyöttömyyden lisärahoitusvastuuta vuodesta 2015 lähtien yhteisöveron

kautta, mikä kasvattaa kuntien yhteisöveron jako-osuutta ja alentaa valtion jako-osuutta vastaavasti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Yhteisöveron jako-osuuden väliaikainen muutos olisi voimassa vuoden 2015 loppuun, ja sitä sovellettaisiin verovuodelta 2015 tehtäviin verojen tilityksiin.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muutettuna.

Esitys koskee eri veronsaajien pysyviä ja vuonna 2015 väliaikaisesti sovellettavia yhteisöveron jako-osuuksia. Se nojautuu hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan yhteisöveroperusteiden muutoksista aiheutuvat verotulomenetykset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti. Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia.

Koska yhteisöveron perusteisiin on tehty kaksi muutosta hallituksen esityksen antamisen jälkeen, jako-osuuksia on tarkistettava muutoksia vastaavasti.

Ensimmäinen muutos koskee elokuvatuen verovapautta, jonka eduskunta on pysyttänyt toisin kuin hallitus esitti tuloverotusta koskevassa esityksessään HE 122/2014 vp. Lisäksi hallitus on antanut itse vastikään esityksen HE 269/2014 vp, jolla jatketaan tuotannollisten investointien korotettuja poistoja vielä vuosina 2015—2016. Pysyvät jako-osuudet tulisivat siten sovellettaviksi vasta vuodesta 2017 lukien.

Muutokset pienentävät yhteisöverotuottoa yhteensä noin 69 milj. euroa vuosina 2015—2016 ja noin 4 milj. euroa vuodesta 2017 lukien. Tämän vaikutus on siis otettava huomioon veronsaajakohteisissa jako-osuuksissa.

Verontilityslain muutokset

Elokuvatuen verovapauden on arvioitu pienentävän yhteisöveron tuottoa noin 4 milj. euroa vuodessa. Kuntien jako-osuutta tulee korottaa sen vuoksi pysyvästi 0,03 prosenttiyksikköä. Muutos ei vaikuta seurakuntien jako-osuuteen.

Tuotannollisten investointien korotetut poistot pienentävät taas yhteisöverotuottoa arviolta 65 milj. euroa vuosina 2015 ja 2016. Sen vaikutus kuntien jako-osuuteen on 0,58 ja seurakuntien jako-osuuteen 0,04 prosenttiyksikköä.

Muutokset alentavat vastaavasti valtion jako-osuutta vuosina 2015—2016 yhteensä 0,65 prosenttiyksikköä ja vuodesta 2017 pysyvästi 0,03 prosenttiyksikköä.

Jako-osuuksia tulee siis tarkentaa näitä muutoksia vastaavasti. Koska tuotannollisten investointien korotettuja poistoja koskeva väliaikainen muutos on voimassa vielä vuonna 2016, myös tälle vuodelle on säädettävä väliaikaiset veronsaajaryhmien jako-osuudet. Verontilityslakiin tulee ottaa sen vuoksi uusi väliaikainen 12 e §. Lisäksi lain nimikettä, johtolausetta ja voimaantulosäännöstä tulee tarkentaa muutoksia vastaavasti.

Tuloverolain muutokset

Muutokset vaikuttavat niin ikään tuloverolain 124 §:n 3 momenttiin, jossa säädetään osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosenteista. Näiden yhteisöjen veron jakautumisesta kunnan ja seurakunnan kesken säädetään verontilityslaisissa. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momenttiin tehdään verontilityslain muutoksia vastaavat tarkistukset.

Koska tuloverolain 124 a §:ssä säädetään väliaikaisista poikkeuksista lain 124 §:n 3 momenttiin, myös tätä säännöstä tulee muuttaa vuosia 2015 ja 2016 koskevalta osin. Tämä vaikuttaa ensinnäkin pykälän 1 momentin 4 kohtaan, jossa säädetään vuodesta 2015. Lisäksi säännökseen tulee lisätä uusi 5 kohta, jossa säädetään vuonna 2016 noudatettavista tuloveroprosenteista. Muutos tulee ottaa huomioon lisäksi pykälän otsikossa.

Verotulomenetysten kompensointimalli

Valiokunta viittaa tässä yhteydessä lisäksi vuodentakaiseen huomautukseensa, joka koski voimassa olevan verotulomenetysten kompensointimallin tarkoituksenmukaisuutta (VaVM 33/2013 vp — HE 194/2013 vp). Valiokunta piti mallia kaikkiaan turhan mutkikkaana, koska kompensointi tapahtuu osaksi verojärjestelmän sisällä ja osittain valtionosuuksien kautta. Lisäksi laskentaan vaikuttavat pysyvien veroperuste muutosten ohella monet määräaikaiset säännökset sekä kuntien ja seurakuntien talouden tasapainottamiseksi hyväksytyt väliaikaiset jako-

osuuksien korotukset. Mallin todellisia vaikutuksia yksittäisen kunnan tasolla on näistä syistä vaikea hallita. Lisäksi yhteisövero itsessään on veropohjana melko altis muutoksille.

Kuntaliitto katsoo puolestaan, että yhteisöveron rooli kuntien taloudessa on merkittävä ja että menettely verojärjestelmän sisällä on ollut toimiva. Se on toivonut kuitenkin salassapitosään-
nöksiin muutosta, joka antaisi sille oikeuden saada yksittäisten kuntien jako-osuuksien laskentaperusteisiin liittyvät tiedot käyttöönsä. Tiedot luovutetaan nykyisin vain kunkin kunnan osalta kunnalle itselleen.

Valiokunta pitää edelleen harkitsemisen arvoisena sitä vaihtoehtoa, että verotuottomenetykset kompensoitaisiin kunnille vain yhtä kana-

vaa pitkin eli valtionosuuksien kautta. Sikäli kuin menettely jatkuu nykyisellään, Kuntaliitolle tulisi taata mahdollisuus saada edellä tarkoitetut kuntakohtaiset tiedot. Valtiovarainministeriön tulisi selvittää sen vuoksi tiedonsaannin edellytykset ja niiden vaatimat mahdolliset toimenpiteet yhdessä Kuntaliiton kanssa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

verontilityslain (poist.) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan verontilityslain (532/1998) 12 ja 12 d §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1253/2013 ja lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 12 e §, seuraavasti:

12 §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Valtion jako-osuus on 67,39 prosenttia, kuntien jako-osuus 30,34 prosenttia ja seurakuntien jako-osuus 2,27 prosenttia yhteisöverosta. Evankelisluterilaisten seurakuntien yhteisövero on 99,92 prosenttia ja ortodoksisten seurakuntien yhteisövero 0,08 prosenttia seurakuntien yhteisöverosta.

Kunnille ja seurakunnille tuleviin yhteisöveroihin lisätään tuloverolain 21 ja 22 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen verot siten, että kuntien osuus on 93,04 prosenttia ja seurakuntien osuus 6,96 prosenttia.

12 d §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuonna 2015

Poiketen siitä, mitä 12 §:ssä säädetään, valtion jako-osuus verovuonna 2015 on 60,35 prosenttia, kuntien jako-osuus 36,87 prosenttia ja seurakuntien jako-osuus 2,78 prosenttia yhteisöverosta. Evankelisluterilaisten seurakuntien yhteisövero on 99,92 prosenttia ja ortodoksisten seurakuntien yhteisövero 0,08 prosenttia seurakuntien yhteisöverosta.

Kunnille ja seurakunnille tuleviin yhteisöveroihin lisätään tuloverolain 21 ja 22 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen verot siten, että kuntien osuus

on 92,99 prosenttia ja seurakuntien osuus 7,01 prosenttia.

12 e § (Uusi)

Veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuonna 2016

Poiketen siitä, mitä 12 §:ssä säädetään, valtion jako-osuus verovuonna 2016 on 66,77 prosenttia, kuntien jako-osuus 30,92 prosenttia ja seurakuntien jako-osuus 2,31 prosenttia yhteisöverosta. Evankelisluterilaisten seurakuntien yhteisövero on 99,92 prosenttia ja ortodoksisten

seurakuntien yhteisövero 0,08 prosenttia seurakuntien yhteisöverosta.

Kunnille ja seurakunnille tuleviin yhteisöveroihin lisätään tuloverolain 21 ja 22 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen verot siten, että kuntien osuus on 93,05 prosenttia ja seurakuntien osuus 6,95 prosenttia.

1 ja 2 mom.

(Kuten HE)

Lain 12 e § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2016, ja sitä sovelletaan verovuoden 2016 yhteisöveron tilityksiin ja tilityksien oikaisuihin. (Uusi)

2.

Laki

tuloverolain 124 ja 124 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 3 momentti ja 124 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1254/2013, seuraavasti:

124 §

Veron määräytyminen

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitettun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 6,52. Näiden yhteisöjen veron jakautumisesta kunnan ja seurakunnan kesken säädetään verontilityslaissa. Edellä 21 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhteisön tuloveroprosentti on 6,07.

124 a §

Veron määräytyminen verovuosina 2012—2016

Poiketen siitä, mitä 124 §:n 3 momentissa säädetään:

1—3) kohdat

(Kuten HE)

4) vuonna 2015 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitettun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 7,93 ja 21 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhteisön tuloveroprosentti on 7,37;

5) vuonna 2016 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitettun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 6,64 ja 21 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhteisön tuloveroprosentti on 6,18 (Uusi).

(2 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok		Kauko Tuupainen /ps
vpj.	Pentti Kettunen /ps		Kari Uotila /vas
jäs.	Leena Harkimo /kok		Ville Vähämäki /ps
	Pertti Hemmilä /kok (osittain)	vjäs.	Johanna Karimäki /vihr
	Jouko Jääskeläinen /kd		Esko Kurvinen /kok
	Timo Kalli /kesk		Raimo Piirainen /sd
	Esko Kiviranta /kesk		Antti Rantakangas /kesk
	Kari Rajamäki /sd		Raija Vahasalo /kok
	Markku Rossi /kesk		Anne-Mari Virolainen /kok
	Matti Saarinen /sd		Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.